

Kapitel 3

Man har et parti, indtil man finder et nyt: Portræt af vælgeren, som skiftede parti

Kasper Møller Hansen, Rune Slotthous og Claus de Vreese

Resumé

Helt op til hver tredeje af de danske vælgerne skiftede parti fra det ene valg til det næste. Mange af disse vælgerne træffer deres beslutning i sidste øje, og de har ofte afgrørende indflydelse på valgresultatet. Tilbøjeligheden til at skifte parti er større hos vælgerne, der er unge, har begrenset viden om politik, aldrig har været medlem af et parti, har lav partideltakelse og bægivenheder i valgkampeen kan være afgrørende for valgets udflad.

Mange danskske kan rokke i deres partivælg. Disse mobile vælger er ikke blot med til at skabe spændende vælgafvælen, men kan også opfattes som dem, der er rasagten til udskiftningerne i regeringsskonstruktionerne ved at gøre nye folkevalg og fornye andre. Ved folkevalget i november 2001 skiftede Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti, som gjorde Anders Fogh Rasmussen til statsminister (Nielsen & Thomasen, 2003: 67). I dagene efter med par hundrede overste stemmer, som ikke ville have været nok til at tippe Ellmann-Jensen, forsvævdes på, at der ville dukke en glimt farosk fæskekasse op der foregående valg, i marts 1998, både Venstre daværende formand, Uffe Hertallek i Folkepartiet til borgerrig side og gøre ham til statsminister. I stedet med forstørrelse overste stemmer, som ikke ville have været nok til at tippe Ellmann-Jensen, forsvævdes på, at der ville dukke en glimt farosk fæskekasse op der foregående valg, i marts 1998, både Venstre daværende formand, Uffe Hertallek i Folkepartiet til borgerrig side og gøre ham til statsminister. Fordi det lykkedes Social-kunne Poul Nyrup Rasmussen blive i Statsministeret, fordi det lykkedes Social-

demokratiet at overtake en meget stor del af de sidste dages tvivlere til at stemme på regeringsspartiet (Nielsen, 1999: 27-28).

- Referencer**
- Andersen, Jøhanne & Niels Nørgaard Kristensen (2006). „Between individualism and community. On media consumption, political interest and the public“, Nordicom Review, 27, 2, pp. 69-86.
- Crotty, David R. & William Hoynes (2000). *Media/Society. Images, Industries, and Audiences*. London: Sage.
- Dahlgren, Peter (2003). „Reconfiguring Civic Culture in the New Media Milieu“, pp. 151-170 i John Crotty & Dick Peis (eds.), *Media and the reworking of politics. Consumption, celebrity and citizenship*. London: Sage.
- Hansen, Kasper Møller (2007). *De applies danskerne: Hvad ved danskerne om politik, og hvordan kan de hjælpe til med at løse landets store politiske udfordringer?* Kapitel 12 i denne bog.
- Norris, Pippa (2000). *A Virtuous Circle. Political Communications in Postindustrial Societies*. Cambridge: Cambridge University Press.
- (1999). *On Message. Communicating the Campaign*. London: Sage.
- Norris, Pippa, John Curtice, David Sanders, Margaret Scammell & Holli A. Semetko, *News media, John Curtice, David Sanders, Margaret Scammell & Holli A. Semetko, der en forsker? Kapitel 12 i denne bog.*
- Norris, Pippa, John Curtice, David Sanders, Margaret Scammell & Holli A. Semetko, *News media, John Curtice, David Sanders, Margaret Scammell & Holli A. Semetko, der en forsker? Kapitel 12 i denne bog.*
- Notris, Pippa (2000). *A Virtuous Circle. Political Communications in Postindustrial Societies*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Notris, Pippa (2000). *A Virtuous Circle. Political Communications in Postindustrial Societies*. Cambridge: Cambridge University Press.

Udgangspunktet er at se på, om omfangsget af partiskifte i Danmark anno 2005 kan forestås ud fra, om folk skifteede parti eller var stabile ved deres valg i 2001. Som nævnt valgte cirka en fjerdedel af vælgrene et andet parti i 2001. Som nævnt valgte cirka en fjerdedel af vælgrene et andet parti i 2005 end i 2001. Men det er ikke tilfredsigt, hvem disse partiskifte er. Tabell viser, at blandt de vælgerne, der skifteede parti fra 1998 til 2001, skifteede 47,1 viser, at blandt de vælgerne, der skifteede parti i 1998 og 2005, der igen partimellem 2001 og 2005. Det minder vedt kun 16 pct. af dem, der skifteede parti i 1998 og 2001, som skifteede parti mellem 2001 og 2005.

I dette kapittel fokuseres på, hvem der skiftede parti mellom 2001 og 2005. Det er naturlig at koncentrere analysen om de individuelle faktorer betydning for mannskaper av partiskift fra 2001 til 2005. Det ses på fire grupper af individoktater, som i den eksisterende litteratur om vælgerekadefterlægget har været eksterne omgivelser har vært ganske stabile i denne periode, er der dog personer i vælgerekadefterlægget (3) betydningsfuldt kommuunikation i vælgkampe fra medier endring: (1) vælgernes sociale baggrund, (2) vælgernes generelle politiske involvering, (4) vælgernes mangelskreds samtid (4) vælgernes politiske stråsted.

folkclaringer på, hvorfor folk skifte partii, og hvem der gør det, kan givt sagt bæltes op i aristager på systemivæder og aristager på individualivæde. Den første uppere af folkclaringer, der blandt andet tæller store sociale forandringer, økonomiske kriser og opstillinge af nye partier, har ofte været til stede ved valg med meget store vælgervandomninger. Men et bemærkelsesværdigt gælder det folkeclaringer i 1945 ligefrem effekt, at den er den største vælgervandomning i landet. I midtretningen af vælgernes skifteperiode har skiftelsen af Danske Folkeparti og dem store opmærksomheden om et relativt nytt emne i dansk politik, indvandrerpolitik, været en væsentlig årsag til at skiftet sidende midten af 1990'erne, ikke mindst mange arbejdsvældes skift. Socialdemokratiet til Venstre og Danske Folkeparti (Borre, 2003; Borre et al Andersen, 1997: 152-158; Goul Andersen, 2003).

2. Hjem skifter parti og hvorför?

ommede år vil op leve en stigende ustabilitet blandt de danske vælgere. Begegning med deres partierne og deres gæmle partierne vil dog intressernt at lære partiskiffrerne bedre at kendte.

Ser i et længere tidsperspektiv er der en tendens til, at flere og flere danskske vægtere skifter parti mellem valgene. Mens det i 1980'erne var omkring 20 pct. af vægtere, der skiftede parti mellem folketingsvalgene, så er andelen af brugerne, der skiftere parti mellem folketingsvalgene, steget op gennem 1990'erne til 34 pct. i 2001. Ved valget i 2005 skifteade ganske vist kun 25-26 pct. partitilskiftere mellem partierne stort set lig med 1970'erne (se Nielsen & Thomesen, 2003). Det betyder, at de seneste valg under et, er andelen af partitilskiftere nu på niveau med omfanget af vægterne, der skiftere mellem folketingsvalgene i 1970'erne (se Nielsen & Thomesen, 2003). Det betyder, at de seneste vægter har et mere stort opgør med partitilskiftene end de vægtere, der skiftere mellem folketingsvalgene i 1970'erne (se Nielsen & Thomesen, 2003). Det betyder, at de seneste vægter har et mere stort opgør med partitilskiftene end de vægtere, der skiftere mellem folketingsvalgene i 1970'erne (se Nielsen & Thomesen, 2003).

Selv om tolkningssvalget i februar 2002 på overhånden blot var en børrellestelse af de nye strykkede 5 pct. af alle vælgere fra 2001, skifteade hver fjerde vælger parti fra 2001 til 2005.²³ Nogenle af disse børrellestelse vælgere vandrede endda ganske langt. Således skifteade 5 pct. af alle vælgere fra 2001 de børrellestelse vælgerne partier til de sociale partier (S, SF eller EL) eller Det Radikale Venstre, og 4 pct. skifteade fra de sociale partiske partier/Det Radikale Venstre til den børrellestelse block (målt med paneldata). Det vil sige, at 9 pct. af alle vælgere skifteade partiet hen over midten fra en block til en anden. Men fordi vælgerne altid flyttede sig begge veje, øg deres valg til en vis grad opbaver hinanden i forhold til partiernes samlede tilslutning, så blev resultaterne i 2005 et lille nettoskifte fra de børrellestelse til de sociale partier på kun 1 pct. (N = 1.930). I et land som Danmark, hvor regeringerne ofte baserer sig på spinke flertal, kan disse maskinfiltre vælgerne imidlertid have stor betydning.

TABLE 3.2 Andelen af partiskifte i 2005 opdelt efter social baggrund, pct.

Key	Parisklif 2001-2005 (pct.) (N)	Mzend	Kvinde	Alder	Skoleuddannelse	Alle velflgerne
• Kvindelærer	24	1.064	25	37**	194	18-29 år
• Kvindelærer	24	866	25	33**	326	30-39 år
• Kvindelærer	24	395	25	24	40-49 år	50-59 år
• Kvindelærer	25	393	25	25	60-69 år	70 +
• Kvindelærer	342	393	17**	17**	60-69 år	Folkeskole 7 år eller korrekte (inkl. upplysc)
• Kvindelærer	342	280	16**	16**	70 +	Folkeskole 8-9 år
• Kvindelærer	374	318	19**	19**	70 +	Folkeskole (inkl. hbx, htx)
• Kvindelærer	580	580	27	27	580	• Skudsef (inkl. hbx, htx)
• Kvindelærer	658	658	30**	30**	658	1.930

I 2005 års sociala baggrundsstaktoer i Danmark var der ingen forskel mellem mænd og kvinder i deres tilbøjelighed til at skifte parti. Som forventet er der en klar nogenlunde sammenhæng mellem alder og tilbøjelighed til at skifte parti, således at yngre vælgerne oftere er partiskifte end ældre. Det understygges, at den politiske socialisering og krystalliseringen af holdninger bliver stærkere med alderen, og det gør partivælget mere stabilt. Det er også en klar sammenhæng mellem skole-

Oscarsson, 2004; Norris, 2004).

Andersen, 1999). Deferor vil vælgerne med etrene fra mere stabile partitilknytning-
gør og holdningerne, og derfor må folks partivalg også få overensstemmelserne stabilitet
med tilgængeligheden af deres partivalg end kvidder, mens der
deler en blevende alder. Det er har tildeles præferenzen kunnerne børrefte, ligesom
med tilgængeligheden af deres partivalg end kvidder, mens der
deler en blevende alder. Det er har tildeles præferenzen kunnerne børrefte, ligesom

3.3 Social baggrund og partiskifte

Tre af de vigtigste sociale bæggrundsvariabler i valgforsknigen er en persons køn, alder og ud dannelse. Alder kan forventes at have betydning for tilbøjelighed til at skifte parti, fordi folks partidemokratisk opfattelse af politiske holdninger ofte formes i ungdommen og krystalliseres yderligere gennem politisk deltagelse (Campbell et al., 1990; Sears & Levy, 2003), se også

Tablet 3.1 viser også, hvor stabile eller oskiftelige de forskellige politiske partiers vælgerie er. Af tabellen fremgår det, at i 2005 er det især SF's vælgerie, som udviser stor ustabilitet, mens Dansk Folkeparti og Enhedslisten har de mest stabile vælgerie. Omfanget af partiskiftene er delvist uafhængigt af, om et parti har mandatmæssige tilbagegang eller fremgang ved folketingsvalget. Et parti kan således godt fastholde sit mandatal, selv om det raber mange af sine vælgere, hvis der samtidig far et tilsvarende antal nye vælgere. Generelt vil effekten af vælgerens stabilitet og ustabiliteten på strukturen ligemme for små partier end for store, fordi når et giver antal vælgerne skifte mellem to partier, der ikke er lige store, betyder det forholdsvis mere for det lille parti end for det store.

stabil stemmeadfærd og få ved det næste valg. Det kan derfor konkluderes, at der i vid udstrækning er den samme gruppe af vælgere, der er enten stabile eller partiskifte mellem forskellige valg. Så har man en gang skiftet parti, er der stor

**Signifikant forskelle fra den gennemsnitlige vælger $p < 0,01$; * $p < 0,05$ (isolert test). Dataene er vurderet.

Partisikte 2001-2005 (partiledata)	Partisikte 2001 (partiledata)	(N) Antal sväppte r.
• Skiffrade partiledare mellan 1998 og 2001	47**	188
• Stabilité partiledare mellan 1998 og 2001	16**	469
• Partivalg 2001	43**	166
• Socialdemokratisk Folkparti	28	166
• Det Konservativ Folkeparti	26	126
• Det Radikale Venstre	22	541
• Socialdemokratene	20*	615
• Venstre	18*	204
• Enhedslisten	13*	52
Allt蟹regerie	25	1.930

parti mellom 2001 og 2005, mens det i gruppen med høy politisk videnskunst var i 2005. I gruppen med lav politisk videnskunst var det nesten hver tredje, der skriftefede jo større videnskunst, desto mere trofaste var vælgerne over for deres partis valgskifte. Samme år var vælgerne politiske videnskunst og interessen. Som forventet viser tabellen, at i overvekte halvdelen af tabell 3, ses andelen af partiskifte fordelet på forskellige af ustabilitet i deres partivalg.

Andre, og så vil de mæske kunne udsettes for påvirkning, som trækker i retning og så videre, hvor de politisk interesserende er mere virige til at diskutere politik med videnskunst, hvor de mest politisk interesserende vil være mest stabile. Det kan dog politisk interesse kan vi på den ene side forenede samme minister som for politisk gennemt i ikke tænkt så grundigt over deres holdninger og partivalg. I forhold til gøre, men de vil ikke være i stand til at afvise budskaberne, og disse vælgerne har fordi vælgkampe med budskaber er interne nok til at nå ud til denne gruppens vælgerne. Det mindst videnskunst har vælgerne med midten, der bedst til at afvise eller argumentere imod de politiske budskaber, de modtager. Derimod forvantes en højere grad af ustabilitet hos vælgerne med midten, der ikke værre mest stabile, fordi de har tænkt mest over deres holdninger og partivalg af vælgerne forvantes, at det vil være vælgerne med største politisk videnskunst. Hvis skal man så ud fra de beskrivne teorier forvente, at vælgerne politiske holdningsdannelse, se Tøgeby, 2004).

Hvorvidkede politiske holdningsdannelse om et politisk involverede, som vil blive mest stabile og vælgerne betyder for deres tilbøjelighed til at skifte partitil. I forhold til samtidig have tænkt så meget over deres politiske holdninger, at de svære at kæmpe, for selv om også de mest politisk involverede vil modtage budskaberne, vil disse tilfælde vil der være de mest politisk involverede, som vil blive mest stabile. Som eksempler viser det folketingsvalg, når ud til en meget stor del af befolkningen. I mod vil budskaberne om emner og begivenheder, der er intens politisk debat om, involverede, og derfor vil kun denne gruppe blive påvirket af budskaberne. Det vil politisk debat med lav intensitet i medierne kun opfanges af de mest politisk budskab, desto større del af befolkningen når det ud til. Ifølge Zallers teori at mødes (Zaller, 1992; 1996), Zaller har fremsat en teori, der kan få disse under til amerikanske politolog John Zaller har fremsat en teori, der kan få disse under til folger mest med i politik og dermed udsettes for flest politiske holdninger, som også bliver, at det ofte er de, som tænker mest over deres politiske holdninger, som også som udsettes for flest politiske budskaber, vil være de mest ustabile. Problemet er skifte: Det, som tænker mest over deres holdninger vil se den største andel af partiskifte. Hver især givt disse til, hos hvilke grupper vi vil se den eksisterende litteratur altså ganske klare forventning, at der er ustabilitet i partivalget forvantes at være, alt andet ligeg.

Samme år, desto mere ustabil vil partivalget forvantes at være, alt andet ligeg. På arbejdspladsen (Müller & Mondak, 2006). Så jo flere budskaber en person 2004: 94-95). En del af stabilitten blandt de kendte udannelse skal dog findes i, at de ældre generel ikke har så lang skoleuddannelse som de yngre, og derfor afspiller forskelle mellem udannelsesgrupper i et visit omfang forskelle mellem skifte parti mellem valgene, hvilket gennindes i Svartegå Holmberg & Oscarsson, 2004: 94-95).

Samtidig viser forskningerne i holdningsdannelse, at jo flere politiske budskaber individualer udsettes for, desto mere vil dette individ blive påvirket, alt andet ligeg. Den politiske debat – og valgkampe viser – er kendtegenet ved, at borgernes information i større eller mindre grad udsettes for synspunkter, information om forskellige politiske partier over sine holdninger og beslutninger, hvad enten de af budskaber påvirket vælgerne holdt i hånden. Dette strømme om en række forskellige politiske begivenheder og spørgsmål. Disse strømme i større eller mindre grad udsettes for synspunkter, information om forskellige partier medvirker ved at udvælgelsen af partivalg, deres politiske holdning og partivalget ved til valg.

Mere en vælger tænker over sine holdninger og partivalg, desto mere stabilt vil (Basmajer & Lavine, 2005; Zaller, 2004). Denne litteratur peges altså på, at jo eksempel af personlige kandidater, eller hvordan der går med landets økonomi involverede, i højere grad tager efter kandidater kendte valg som for som partididentifikation og ideologi, mens personer, der ikke er særlig politisk involverede, typisk baserer deres partivalg på mere grundlæggende overvejelser og sagter, der dukker op sidst i valgkamper (Lodge, McGray & Stroh, 1989; Lodge, Steenberg & Braun, 1995). Desuden vil personer, der er meget politisk involverede af de politiske kandidater, er svære at rokke af nye argumenter af vælgerafstand har visst, at de individet, som baserer deres stemme på løbende struktur hos der enkelte individ, og der skal derfor mere til at andre holdningsdannelse at holde sig sa vil indgå i en mere omfattende konstiltiv og folkesmasse og har tænkt noje over den sag eller det sportsgmål, der rages stilling til. Det skyldes, mere stabile og svære at påvirke, hvis holdningerne er dyrt for, at individet invaderer socialpsykologiske teorierne og deres holdninger bliver kusiner med andre.

Nære politiske budskaber er derfor over sine holdninger og partivalg, der er et stort udvalg til valg, som kan have betydning for, hvem der er tilbøjeligt til at skifte parti indsigter, som kan have betydning for, hvem der er tilbøjeligt til at skifte parti i partivalget. Forskningerne i individens politiske holdningsdannelse peges på to betydningsfuldt for vælgerne har en persons generelle politiske involverede for grunden af stabilitet. At der er forskel på folks interesse i og videns om politik er vekkende. Men hvilken aldersgruppe.

3.4 Politisk involvering og partiskifte

I, at de ældre generel ikke har så lang skoleuddannelse som de yngre, og derfor afspiller forskelle mellem udannelsesgrupper i et visit omfang forskelle mellem skifte partimedlem valgene, hvilket gennindes i Svartegå Holmberg & Oscarsson, 2004: 94-95). En del af stabilitten blandt de kendte udannelse skal dog findes i, at de ældre generel ikke har så lang skoleuddannelse som de yngre, og derfor afspiller forskelle mellem udannelsesgrupper i et visit omfang forskelle mellem skifte partimedlem valgene, hvilket gennindes i Svartegå Holmberg & Oscarsson, 2004: 94-95).

TABELL 3.3 Andelen av partiskeifere i 2005 opdelt etter ferskellige indikatorer for politisk inndrevning Pct.

Hver fællest. Dette resulterat stemmer overens med de forudsigelsest, der kan udledes af Zalless teori om holdningssamnæse. Det minder om holdningssamnæse, der ikke nogensin stætter eller klarer sammehæng mellem politisk interesse og tilbøreligheden til at skifte parti. Ingen af de tre grupper har sig nytakket forskellige andele af partiskiftene. Her ser vi også ikke ud til at gælde, at politisk interesse fører til mere stabile holdninger. Som nævnt kan dette skyldes, at politisk interesse både tænker mere over deres holdninger og diskuterer dem mere med andre, og dette vender vi tilbage til i næste afsnit.

Table 3 viser også tal for tre andre aspekter af vælgerne generelle politiske vowlæring, nemlig deres forhold til det østlige partiet og i det hele taget til de politiske partier. Som man kunne forvente, viser det sig, at stemmer man på et parti til venstre for vælgerne, nemlig deres forhold til det østlige partiet og i det hele taget til de politiske partier. Som man kunne forvente, viser det sig, at stemmer man på et parti til højre for vælgerne, nemlig deres forhold til det østlige partiet og i det hele taget til de politiske partier. Som man kunne forvente, viser det sig, at stemmer man på et parti til højre for vælgerne, nemlig deres forhold til det østlige partiet og i det hele taget til de politiske partier.

3.5 Valgkamp, medier og partiskifte

I forhold til betydningens af vælgerens medieforbrug for tilbøjeligheden til et for seværligt beslutningsgen.

Delsa faktorer, som direkté har med valgkampen at gøre, kan tænkes at være entralte for, om vælgerne bliver overbevist om at skifte parti. Først analyseres entydigheden af at være udset for budskaber fra nytredsmøder og diskussioner med andre i løbet af valgkampen. Derefter analyseres betydningerne af tilspuk-

Partiskt intercesseret	Partiskift 2001-2005 (pct)	(N)
• Mægter	477	973
• Nøgter	25	26
• Kun lidt eller selte ikke	21	478
• Politisk vidæn	19**	496
• Høj (6-7 korrekte svar)	24	866
• Middelel (4-5 korrekte svar)	30**	568
• Lav (0-3 korrekte svar)	19**	1.177
• Såmeste med...	34**	743
Forpligterelsen til at stemme	19*	1.498
• Mægter stor forpligelse	23	430
• Fotboldslavis stor forpligelse eller mindre	29	213
Partimedlemsskab	9**	295
• Medlem af parti	21	1420
• Klikte medlem af parti	28**	804
Partidemografikation	12**	1.025
• Identificerer sig med et parti	37*	97
• Tivly om identificerer sig med noget parti	39**	804
Aller øverste	25	1.930

alle visst i begyndelsen af dette kapitel, er det op mod hver tredje vælger, som væarer, at vedkommeinde først i løbet af valgkampen besluttede sig for et parti til stemme på. Og den trædede af vælgerne udviste en markant højere omstændighed i deres partivalg end vælgerne, som allerede inden de sidste tre ugers slutspur har bestemt sig for et parti, viser talerne i nedrørte halvdelen af tabel 3.4.

Favor det blandt sidstnævnte gruppe kun er 13 pct., som skiller, er det lidt over halvdelen af de vælgere, der beslutter sig i sidste øjeblik, som vender deres gamle værtier ryggen. Det er måske ikke så overraskende, at hvis en vælger overvejer at kifie parti, så bliver beslutningen måske noget længere trukket til det sidste, og det vil selvforlængelse give større ustabilitet hos de vælgere, der først beslutter sig til partiet. Men den meget høje andel af partiskifte i løbet af valgkampen betyder, at sammenlignet med de andre partier har vælgere ofte balance mellem blokkeene i folketingsvalget. Sådanne, venner og kolleger potentielt kan have stor indflydelse på valgresultater, samtidig med at vælgerne ofte kan tippe balancen mellem blokkeene i folketingsvalget. Sådertil selv fra vælgerne ofte kan tippe balancen mellem blokkeene i folketingsvalget. Samt fra valgkampens badeskaber fra medier, politikere, interesseorganisationer samt fra partilederne vil selvfølgelig give større ustabilitet hos de vælgere, der først beslutter sig til partiet.

Signifikant forskel til fra den gennemsnitlige vægt $p < 0,01$; * $p < 0,05$ (t- test). Datoen er udvejret, medigører ikke et milt på et undekkes bestende af, hvor ofte man under valgkampen læste aviser og/eller så TV/Nyhederne, DR's TV-Avisen og Deadline på DR2. Vedрин 100 givtes, hvis man læste avis der samme dag, og ikke i nogen tid før dag, og ikke i næste 24 timer. Det er også medtaget, om der var en gruppe med mindst 10 af disse grupper.

ABEEL 3.4 Andelen af partiskiffer i 2005 opdelt efter faktorerne relateret til valgsammenhæftet.

Tallene tyder altså på, at de budskaber, vælgerne udsettes for i løbet af valgkampen, kan have fånske stor betydning for, hvem de stemmer på. Debater af valgkampens emner og forløb i enten medier eller ansigt til ansigt kan således være med til at afgøre valgsresultatet. Denne konklusion understreges yderligere af den betydning, som selve tidsperioden beslutter har. Som der

Som rabbel 3,4 viscer, så er der de forventede sammenhænge mellem tilbøje-
lighededen til at skifte parti og henholdsvis vælgernes mediefordringer og diskussion
med andre i valgkampen. Det tyder på, at det er de vælgere, som kun følger valg-
kampen med et hålvert øje, der har den største sandsynlighed for at blive overbevist
af budskabet i valgkampen. Derimod er de vælgere, som følger valgkampen
tært i medierne, mere stabile, og det kunne tyde på, at de bliver motiverede til
at tænke nermere over deres holdning til dermed også far nogle mere stabile
præferencer. Når man ikke har nogen betyd-
ning for tilbøjeligheden til at skifte parti, hvilken avis man læser, eksempler vi en
mørgenavis eller et formiddagsblad. Det er en tendens til, at de usstabte vælgere i
højere grad orienterer sig mod politiske nyheder i tv frem for i aviser, men denne
forskel er ikke statistisk signifikant. Talletne her giver dog ikke mulighed for
at få nærmere ind i de psykologiske mekanismer, som et spil hos den enkelte
vælger, ligesom der ikke kan fastslås, at de mindst medieopmærksomme vælgere
førstik skifter parti på grund af budskaber i valgkampen. Men resultaterne er i
overensstemmelse med andre. Det gælder også resultaterne for
betydningerne af politisk diskussion med andre. De diskussionslystne vælgerne kan
tilsyneladende rokkes af argumenter eller opfordringer fra deres omgangsskredes,
men de vælgere, som ikke diskuterer politik, er mere trofaste over for deres

Vil være de mest stabile i deres partivalg. Begrunnelseen for dette er den samme som før betydningsen af politisk viden, nemlig at valgkampen er en politisk begivenhed af en sådan betydning i Danmark, at i det mindste nogle af valgkampens budskaber vil nå ud til nærmest alle vælgere. Samtidig vil de vælgere, som mest virger følger debatten i avisene, radio og tv, være dem, som alt andet ligeså følger deres partivalg — og derfor vil de være mest stabile.

Omvendt kan man forvente, at det vil være de vælgere, som er mest ivrigte efter at fåskure politik i valgkampen med familie, venner og kolleger, der vil være de mest ustabile i deres partivalg. Ud fra teorierne om holdningsdannelsen er der nemlig forvenstre, at jo flere budskaber en vælger udsættes for, desto større biveres om at stemme på et part. Detmed vil personer, som sjældent diskuterer politik, blive udset for første nye budskaber, som kan få dem på den ene side deler samme parti.

for at skifte parti mellem 2001 og 2005. Talletne i tabellen er odds ratioer. Det først kan ses på effekten af at skifte parti mellem 1998 og 2001 på chanceen i tabel 3.6.

For hver række, inden de alle indgår i en samlet tabel, og resultaterne for hvert række, inden de alle indgår i en samlet tabel, og resultaterne gennemføres således, at variablerne fra de foregående rækker undresøges bløkvis et de faktorer, der indgår i rækken 1-5 (undtagen partivalg i 2001). Analysen er diktatorisk, anvendes en binær logistisk regression, hvor de udhængige variabler er, om vælgeren skiftede parti (1) eller ej (0) fra 2001 til 2005. Da denne variabel kontrollerer for de andre variabler i analysen. Den afhængige variabel i analysen understøtter effekten af den enkelte variabel på tilbøjeligheden til at skifte parti, tabel 3.6 resultererne af konservative forskelle i analyse. Som giver mulighed for at deres udan at kontrollere for eksperimentpolitiske interesser. Dertil præsenteres i skoleuddannelse end yngre. Denne effekt af medieforbrug kan hellere ikke være udannelse ikke vurderes udan et tagte høje for, at ældre gennem har kontrole af deres individualitets sammenhænge. For eksempel kan den faktiske høje man ser på de enkelte individegenskaber hver for sig, kan man ikke tagte høje sammenhæng med vælgerenes tilbøjelighed til at skifte parti fra 2001 til 2005. Hertil er blevet analysen i række faktorer hver for sig for at se, om de har

3.7 Et samlet billede af, hvilke faktorer der påvirker stabiliteten af partivalget

Det ikke så overraskende, at det er vælgerne til venstre, men ikke til højre, som i størst omfang har skifte parti. Derned har vi ikke fundet støtte til, at en vælgeres eksreme eller midtersøgne venstre-højreplacering i sig selv har nogen betydning for stabiliteten af partivalget.

*Signifikant forskeligg fra den gennemsnitlige vælger $p < 0,01$; $p < 0,05$ (tosidet test). Dataene er vægtes.

Partiskift 2001-2005 (pcc.)	(N)	Partiskift 2001-2005 (pcc.)	(N)	Allé vælgerc	1930
• Venstreorienteret (0-1)	32	78	322	(2-3)	306
• (4-6)	27	839	32*	(7-8)	569
• Højreorienteret (9-10)	18**	188	18**	(7-8)	569
• Højreorienteret (9-10)	15**	15**	15**	(4-6)	569
Allé vælgerc	25	27	27	(2-3)	569

TABEL 3.5 Andelen af partiskifte i 2005 opdelt efter vælgerens politiske ståsted. Pr.

Det Konservative Folkeparti og Danske Folkeparti – har fremgang. I det lys er tit højre, som har medvind ved valget. Og her har partierne til højre – Venstre, steded har betydningsfulde forandringer af resultaterne i tabel 3.5, et at det, der i tavler. En nærliggende forklaring af resultaterne i tabel 3.5 er, at der i placering på venstre-højreredimensionen ikke i sig selv nogen struktur til venstre eller vælger på venstre-højreorienteret. Derned siger en vælger, hvis eksreme eller midtersøgne reorienterede skiftede parti mellem 2001 og 2005, mens det gælder hvert redje med, at vælgerne bliver mere højreorienterede. Kun 15 pct. af de eksreme højreorienterede til venstre for skala fra 0 til 10), som er de mest tilbøjelige til venstre (i punktene 0-3 på en skala fra 0 til 10), som giver mulighed for at vælge mod venstre. Det er også, der placerer sig i venstre-højreskalaen, ikke generelt er mere stabile i deres partivalg end resultaterne i tabel 3.5 viser imidlertid, at vælgerne, der placerer sig selv eks- at vælgerne med mere eksreme positioner er mere stabile i deres partivalg.

Denne påvirkning mellem vælgerens og partietes placering vil konsekvensen være, at komme for vælgerens mere eksreme politiske ståsted. Unset retningens af vælgeren fra mere konservative holdning (Borre, 1999; Converse, 1964; Sunderman & Bullock, 2004). Derned kan stabiliteten i partivalget siges være tilbøjelig til at lyse til sit partis holdning. Og med tiden vil partiknæs af det parti, vedkommede plejer at stemme på. En partoyal vælger vil påvirknes af sociale logiske holdningsforskning (Petty & Krosnick, 1995). Stabilt og mere svag eller ambivalent holdning (Petty & Krosnick, 1995). Socialpsykologiske holdningsforskning (Petty & Krosnick, 1995). Det er også tænkes at have større politiske holdninger og orienteringer generelt, og den vælge imellem, end vælger en holdning (Borre, 2003; Sundamer, 2006) er den overordnede eller vælger med ideologisk ståsted i midten har, hvis de vil stemme ud fra deres ideolo- midten af det politiske spektrum. Denne forventning bygger for det første på, at midten – enten venstre- eller højreorienteret partis stabilitet og dem i ekstreme vælgeres venstre-højredimensioner. Det vil højreorienterede eller

integreerde vælgeres venstre-højredimension stådig af betydning. Skillelinjer i danske politik (Borre, 2003; Sundamer, 2006) er den overordnede eller ståsted burde resultere i mere stabilitet og mindre tilbøjelighed til at vælge parti- litet over for et politisk parti. I denne situation betyder det, at et størkt ideologisk er vækkendt, at størke ideologiske tilhørighed er med til at øge en vælgers loya- om en vælger indtager ekstreme eller midtersøgne politiske standpunktet. Detologiske ståsted: Har det nogehin betydningsfulde tilbøjeligheden til at skifte parti, om skal undresøges i dette kapitel, er den enkelte vælgerens idé-

3.6 Politisk ståsted og partiskifte

TABLE 3.6 *Portrait*
of changing variable.

Note: * $P < 0.05$, ** $P < 0.01$. Datoen er verwijf. De kruisvergelijkingen zijn mede deel van de statistische regressieanalyse.

Alle seks indikatorer for borgernes grad af politisk opmærksomhed har statistisk signifikante effekter på tilbøjeligheden til at skifte parti. Det gælder for de tre partier med betydningsfulde resultater og for de tre partier med mindre resultater. De to partier med størst betydning er Socialdemokratiet og Venstre, mens Liberalerne og Dansk Folkeparti har relativt få betydning. Det er også en betydning for de tre partier med mindre resultater, men den er mindre end for de tre partier med størst betydning.

Det kan ikke konkluderes ud fra analysene, om denne effekt af alder skyldes generel generationseffekt, hvor de yngre generationer, der er vokset op i de seneste år, har mere stabile og mere ustabile generationspræferencer end tidlige tiders generationer, eller om alderen end selv den aktive 68-er-generasjon (Pålne, 2004). Det er imidlertid ikke meget, som tyder på, at yngre nu om dage skulle være mindre politisk engagerede end selv deres forældre ved 2005, hvilket med tiden vil blive mere stabile i deres partivælg. Spørgs-

målet om betydningen af geneneration og alder diskutereres i kapitel 5.

Generel generationseffekt, hvor yngre nu om dage har mere stabile generationspræferencer end deres forældre ved 2005, viser sig dog ikke i alle tre partier. Det er dog et stort forskel mellem de to partier med størst betydning, Socialdemokratiet og Venstre, hvilket viser sig i deres partivælg. Det er imidlertid ikke meget, som tyder på, at yngre nu om dage skulle være mindre politisk engagerede end selv deres forældre ved 2005, hvilket med tiden vil blive mere stabile i deres partivælg. Spørgs-

målet om betydningen af geneneration og alder diskutereres i kapitel 5.

3.8 Typer af partiskliftere

med område. En analys av folketräffsgästet 1998. Arbetsrapport 57/2000. Basinger, Scott J. & Howard Lavine (2005). Ambivalence, Information, and Electoral Choice. *American Political Science Review*, 99, 2, 169-184.

Andersen, Jøhannes (1999). "Generatører med egens valgkamp", pp. 67-77 i Jøhannes Andersen, Ole Børre, Jørgen Goul Andersen & Hans Jørgen Nielsen (eds.), *Vælgere* (eds.), *The European Voter*, Oxford, Oxford University Press.

utløpsside. En analyse av storfinngsvalgget 2001. Oslo: N.W. Damm & Søn.

Værgar i vildredet. En analyse af storringssvægter 2001. Oslo: N.W. Dam am Søn.

References

Detta är dock enbart en första del av det som finns att lära sig om detta ämne. Detta är dock enbart en första del av det som finns att lära sig om detta ämne.

Note

en alleligevel ender med at støtte samme parti.

3.9 Konklusion

Sevi om folketingsvalgene i Danmark kun sjældent byder på store dramatiske skift i styrkeforholdet mellem blokkene i dansk politik, så udspiller der sig ved hvært eneste valg større forandringer under overfalden. Mellom hver fjerde og hver tredje valge skifter partierne deres positioner og strategier. Det er dog ikke altid et godt nyt for demokratiet.

Ty whole nuancere på here punkter betydningene af de faktorer, som vi anslår derude tilsligere. Iforhold til alder viser ty whole siddende, at det ganske vist lyserede tidligere, som er de mest ustabile vægtere, men at der også er en type vælgerne der ikke, som let fristes til at vendte deres gamle, partitryggeen — og gør det blandt de ældste, som let fristes til at vendte deres gamle, partitryggeen — og gør det effertenksomt. Ty whole bidrager også til at forstå, hvorfor medieforskrivning viser medierne politiske uheld, mens en anden gruppe partiskifre („De med i medierne politiske myheder, mens en anden gruppe partiskifre („De fortudannende og begjærtede mænd“) er ganske britiske nyskægtige nyhedsforbrugere.

ved gruppen, at den beslutter sig sen. Lidt over halvdeLEN bestemmer sig først i
at partiskittere, som tæller hest med studentrekssamen, er det mest iønhaldeNDE
de sidste dage før valget for, hvor krydset skal sættes.

Det nye politiske landskab

Folkeetingssvalget 2005 ! perspektiv

Jørgen Goul Andersen, Johannes Andersen, Ole Børre,
Kasper Møller Hansen & Hans Jørgen Nielsen (red.)

Academia
2007

Læs mere om nye titler fra Academia på www.academia.dk